

## Sammanfattning

Enligt statistik från Statistiska Centralbyrån (SCB), baserad på Sysselsättningsregistret, hade Sverige år 2006 cirka 4,2 miljoner sysselsatta i åldrarna 18 till 64 år. Av dessa var cirka 72 000 (1,7 procent) sysselsatta i de gröna näringarna. Med de gröna näringarna avses jordbruk, skogsbruk, trädgårdsbruk och nära relaterade verksamheter.

De utrikes födda utgör cirka 11,7 procent av landets sysselsatta, men de utgör endast 4,2 procent av de som är verksamma i de gröna näringarna. Av det totala antalet sysselsatta som är utrikes födda finns endast 0,6 procent inom de gröna näringarna, mot 1,9 procent för sysselsatta födda i Sverige.

Andelen företagare bland personer som är utrikes födda är generellt sett högre än i övriga delar av befolkningen i Sverige. Trots detta är andelen utrikes födda företagare inom de gröna näringarna och i landsbygdens övriga näringsliv mycket låg. Av 166 088 företagare inom de gröna näringarna år 2006, var endast 2 267 (1,4 procent) utrikes födda. En starkt bidragande orsak till detta är det stora antalet svenskfödda enmansföretagare inom skogssektorn. Det finns utrikes födda som driver företag inom olika delar av livsmedelskedjan, men det är få som är verksamma i primärproduktionen.

Få nyanlända invandrare bosätter sig på landsbygden eller får arbete i företag som finns på landsbygden. I den mån utrikes födda personer arbetar inom de gröna näringarna är det ofta i form av tillfälligt säsongarbete. Intresset för yrkesutbildningar knutna till sektorn, till exempel gymnasieskolans naturbruksprogram ökar, men andelen elever med utländsk bakgrund är fortsatt mycket lågt.

Migration innebär ett inflöde av viktiga humanresurser och ökar förutsättningarna för näringslivsutveckling. Mångfald ger möjlighet. Därför är det en nyckelfråga att identifiera, åtgärda eller reducera hinder för att ta till vara de utrikes föddas kompetens, inte

minst med tanke på den demografiska verklighet Sverige står inför. Inom en nära framtid kan stora delar av landet komma att präglas av brist på arbetskraft vilket är ett allvarligt hot, framför allt mot landsbygdens överlevnad.

Två skeden under integrationsprocessen är nyckeltillfällen för att rekrytera utrikes födda till de gröna näringarna och landsbygdens övriga näringsliv. En stor del av de utrikes födda hamnar efter ankomsten till Sverige i kommuner på landsbygden. Här finns möjlighet för så kallade lotsar (se nedan) att etablera kontakt mellan de utrikes födda och lokala arbetsgivare i de gröna näringarna eller landsbygdens övriga näringsliv. I ett senare skede kan rekryteringen inriktas på utrikes födda i tätorterna till tätortsnära gröna näringar, som trädgård, hästnäring, golfbanor och djurskötsel. Detta gör det möjligt att bo kvar i sin tätortskommun och pendla till sitt arbete på den tätortsnära landsbygden.

Vi föreslår följande konkreta åtgärder:

### Grön lots

*Utredningen om nyanländas arbetsmarknadsetablering* (IJ 2007:02), som vi har haft samråd med, har diskuterat introduktionen av en ny aktör, lotsen. Lotsen är en från myndigheter fristående aktör som arbetar för snabbare arbetsmarknadsetablering. Den nyanlände ska kunna välja lots ur en lotsbank som upprättas av Migrationsverket alternativt Arbetsförmedlingen, som tecknar avtal med leverantörer om tillhandahållande av lotstjänster.

Vi föreslår att en ny aktör, lotsen, införs som ett instrument för att bättre kunna matcha arbetskraftsbehov med den kompetens som finns hos nyanlända utrikes födda. Nya eller befintliga föreningar, företag och organisationer kan erbjuda gröna lotsar, som med särskild kännedom om landsbygdens näringsliv kan verka för en snabbare arbetsmarknadsetablering inom de gröna näringarna eller i landsbygdens övriga näringsliv.

### Grön validering

På flera ställen i Sverige har man skapat modeller för att på ett relativt snabbt sätt "översätta" kompetens som förvärvats genom utbildningar eller yrkeserfarenheter utomlands och identifiera de

kompletteringar som eventuellt måste göras för att uppnå svensk standard.

Vi föreslår att resurser avsätts för Grön validering, det vill säga för att utveckla valideringsmodeller för yrken inom de gröna näringarna. Detta bör ske i samarbete mellan Naturbrukets Yrkesnämnd, Arbetsförmedlingen, Länsstyrelsen och någon befintlig eller ny valideringsaktör.

### Grönt kort

Grönt kort är ett komplement till elevers eller yrkesverksammas betyg och eventuella praktiska erfarenheter, och hjälper arbetsgivaren att göra en bedömning av en persons anställningsbarhet.

Vi föreslår att diplomeringsinstrumentet Grönt kort utvecklas för målgruppen personer med utbildning eller erfarenhet inom naturbruksområdet som förvärvats utomlands.

### Grön SFI

Undervisningen i Svenska för invandrare (SFI) bör övergå från generella modeller, med låg motivation och dåliga resultat bland deltagarna som följd, till individanpassade, yrkesinriktade utbildningar som med större sannolikhet leder till arbete eller eget företagande.

Vi föreslår att det i regioner med ett stort antal arbetsgivare i de gröna näringarna skapas en Grön SFI eller SFG, det vill säga Svenska för de gröna näringarna. Detta bör göras i samarbete mellan Nutek, Arbetsförmedlingen, kommuner, företag, lokala/regionala utbildningsaktörer och ett nationellt branschnätverk, som LRF, Hushållningssällskapen eller Naturbrukets Yrkesnämnd.

### Export med mångfald som resurs

I Sverige finns 36 000 exportföretag, varav de flesta är små och medelstora och finns på landsbygden. Ett stöd till bildandet av kommun- eller privatägda exportmäklarfirmer där individer med utomnordiskt ursprung får en utbildning inom export och försäljning samt i att representera sin kommun och dess exportföretag, kan leda till en kraftfull utveckling av landsbygdens näringsliv.

Vi föreslår en målmedveten satsning på export med mångfald som resurs, där individer med utomnordiskt ursprung får utbildning inom export och försäljning samt i att representera sin kommun och dess exportföretag.

### Turism med mångfald som resurs

Varje svensk kommun strävar efter att öka besöksnäringen, som år 2005 hade en omsättning på nära 191 miljarder. De utländska turisternas konsumtion i Sverige uppgick till 62 miljarder, vilket är mer än exportvärdet av svenska bilar. Den utländska turismen i Sverige kan öka kraftigt från dagens nivå på cirka 30 procent om vi tar vara på de utrikes föddas kompetens och marknadsför Sverige till världen i ett vidare perspektiv.

Vi föreslår en målmedveten satsning på turism med mångfald som resurs, där invandrares kompetens om andra länder och kulturer används i en marknadsföringsoffensiv av Sverige som turistland, med särskilt fokus på den svenska landsbygden, och där utrikes födda svenskar utbildas till att bli "officiella representanter för Sverige och x kommun."

### Generella åtgärder för en levande landsbygd

För att stärka landsbygdens attraktionskraft och skapa förutsättningar för permanent etablering på landsbygden krävs ett antal generella åtgärder för en levande landsbygd. Vi väljer att citera några viktiga förslag som lämnas i Landsbygdskommitténs slutbetänkande *Se landsbygden* (SOU 2006:101):

- *Stärk landsbygdsföretagens möjligheter att utveckla sin verksamhet. Viktiga områden är: generationsskiften, kompetensförsörjning, finansierings/investeringsmöjligheter, innovation/FoU samt vidgade marknader och marknadskunskaper.*
- *Landsbygdsföretagens möjligheter till kapitalförsörjning måste särskilt uppmärksammas.*
- *Förbättra förutsättningarna för småskalig verksamhet och produktion i tillämpningen av regelverk.*
- *Förenkla regelverk och tillämpning vid offentlig upphandling för småskalig verksamhet och produktion.*

- *Synliggör landskapets resurser för en bredare allmänhet genom ökade kontaktytor mellan stad och land.*
- *Ge direktiv till statliga myndigheter och bolag att ta ett utökat ansvar för utvecklingen på landsbygden och att medverka till nya och samordnade servicelösningar.*
- *Gör särskilda satsningar för att utveckla och samordna en logistik för landsbygdens person-, gods- och varutransporter.*
- *Säkerställ möjligheten till landsomfattande tillgång till snabb data-kommunikation och mobiltelefoni på landsbygden.*

### **Åtgärder för att främja utrikes föddas etablering på landsbygden**

För att undanröja specifika hinder för utrikes födda att etablera sig på landsbygden föreslår vi följande åtgärder:

- Erbjud körkortsutbildning på andra språk än svenska.
- Informera om räntefria lån och mikrofinansiering.
- Informera om svensk landsbygd och allemansrätten.
- Utveckla arbetspraktik/lärlingssystem för snabb kontakt med landsbygdens arbetsliv för personer med lämplig utbildning/erfarenhet från ursprungslandet.
- Utveckla gröna lotsar för snabb arbetsmarknads- och föreningslivsintroduktion.
- Aktiv rekrytering i andra länder av för svensk landsbygd strategiskt betydelsefulla entreprenörer och arbetstagare.

### Skapande av en Verktygslåda för presumtiva mångfaldskommuner

För områden som är intresserade av att ta emot och integrera invandrare på ett bra sätt, har den kanadensiska regeringen utarbetat ett omfattande material, *Attracting & Retaining Immigrants – A Tool Box of Ideas for Smaller Centres*.

Vi föreslår regeringen att ta initiativ till utarbetandet av en svensk motsvarighet till Kanadas "Tool Box", en Verktygslåda för presumtiva mångfaldskommuner.

### Skärpt uppdrag till Migrationsverket

Flera instanser har påpekat bristerna i kartläggningen av de utrikes föddas kompetens.

Vi föreslår i likhet med Valideringsdelegationen att Migrationsverket får ett tydligt uppdrag att ansvara för att frågan om personers utbildning och yrkeserfarenhet ställs till alla som flyttar till Sverige, och att erbjudande ges om stöd med att begära värdering av utländsk utbildning och yrkeserfarenhet.

### Integrationslag

Sverige saknar, till skillnad från många andra länder, en integrationslag. Vi anser att en integrationslag skulle motverka dagens brister och klargöra individens, kommunens och andra aktörers ansvar, och därmed öka rättssäkerheten.

Vi föreslår att regeringen utarbetar och till riksdagen överlämnar ett förslag till integrationslag.

### Satsning på småskaligt landsbygdsföretagande

Det småskaliga landsbygdsföretagandet är ett lovande område när det gäller att på ett bättre sätt ta till vara de invandrades kompetens. Framförallt ser vi en potential i kunnandet inom olika hantverkstraditioner.

Vi föreslår att resurser avsätts under en treårsperiod för en satsning på en utveckling av småskaligt landsbygdsföretagande, inom

till exempel turism, service och hantverk, där särskilt fokus läggs på uppsökande verksamhet och information riktad till utrikes födda.

### **Satsning på företagsrådgivning till utrikes födda på landsbygden**

Nutek ger under år 2008 ALMI/IFS 10 miljoner för företagsrådgivning i invandrartäta storstadsområden. Vi anser att medel bör avsättas för liknande rådgivning på landsbygden.

Vi föreslår att regeringen avsätter 10 miljoner under år 2009 till ALMI/IFS för företagsrådgivning till utrikes födda på landsbygden.

### **Höjt tak för mikrolån hos ALMI**

I Sverige kan ett mikrolån uppgå till maximalt 100 000 kronor, medan länder i övriga Europa erbjuder upp till 30 000 euro.

Vi föreslår att taket för mikrolån hos ALMI höjs från dagens 100 000 kronor till 30 000 euro.

### **Nystartsjobb**

Nystartsjobb ger arbetsgivare möjlighet att få ekonomiskt stöd motsvarande arbetsgivaravgiften om de anställer någon som varit borta från arbetsmarknaden på hel- eller deltid minst ett år som arbetslös. Personen kan också ha kommit till Sverige och fått sitt uppehållstillstånd för högst tre år sedan. Åtgärden kan leda till ökad integration, men underutnyttjas inom den gröna sektorn.

Vi föreslår riktade informationsinsatser till arbetsgivare i den gröna sektorn och landsbygdens övriga näringsliv om möjligheten att anställa utrikesfödda inom ramen för nystartsjobb.

### **Gröna jobb**

Jobbportalen [www.gronajobb.se](http://www.gronajobb.se) syftar till att öka attraktionskraften hos den gröna näringen genom att visa på mängden av och bredden på de gröna jobben och göra informationen enkel och lättillgänglig för såväl arbetsgivare som arbetssökande. Intresset för

sajten har ökat kraftigt. En brist ur integrationssynpunkt är att annonserna bara finns tillgängliga på svenska.

Vi föreslår att resurser avsätts för att göra jobbannonserna på gronajobb.se tillgängliga på fler språk än svenska.

### **Nationell jobb- och immigrationsportal**

Det finns ett behov av en aktiv nationell och flerspråkig jobb- och immigrationsportal, dit man kan vända sig för information om arbete och boende innan man kommer till Sverige, men också när man väl är här.

Vi föreslår att resurser avsätts för utvecklandet av en svensk jobb- och immigrationsportal, bland annat för att kunna fylla behovet av arbetskraftsinvandring.

### **Rådgivningscentrum för etablering på landsbygden**

För att få en tydlig och kompetent accesspunkt för rådgivning till individer och företag som vill etablera sig på landsbygden, anser vi att ett Rådgivningscentrum för etablering på landsbygden ska inrättas. Flera kommuner kan gå samman om bildandet, och viktiga samarbetskontakter för ökad integration och näringslivsutveckling på landsbygden kan knytas mellan stad och land.

Vi föreslår att ett Rådgivningscentrum för etablering på landsbygden inrättas.

### **Stöd för breddad rekrytering**

Trots ett ökat intresse för de gröna utbildningarna har man inte varit framgångsrik i sina försök att attrahera studerande med utländsk bakgrund. Informationen om svensk landsbygd och dess förutsättningar och utvecklingsmöjligheter är så gott som obefintlig.

Vi föreslår ett ekonomiskt stöd för att bredda rekryteringen till utbildningar med relevans för landsbygdens utveckling.

**Stöd till gröna utbildningsanordnare**

Utbildningsanordnare med grön profil eller inriktning på hantverk och småföretagande har en nyckelroll när det gäller att stärka förutsättningarna för landsbygdens utveckling

Vi föreslår ett ekonomiskt stöd under tre år till utbildningsanordnare för hållande av kurser och utveckling av kurskoncept som syftar till att utbilda/fortbilda utrikes födda för verksamhet inom de gröna näringarna och landsbygdens övriga näringsliv.

**Förslag till forskning, studier och uppdrag för ökad kunskap om integration i de gröna näringarna och landsbygdens övriga näringsliv**

I avsnitt 4.11 lämnar vi ett antal förslag till forskningsuppgifter, studier och uppdrag som vi finner angelägna för att öka kunskapen om integration i de gröna näringarna och landsbygdens övriga näringsliv.

## Ekonomiska beräkningar för förslag i betänkandet *Mångfald som möjlighet* (SOU 2008:56)

### Grön lots

Utredningen om nyanländas arbetsmarknadsetablering (IJ 2007:02), har föreslagit introduktionen av en ny aktör, lotsen. Vi ser lotsen som ett instrument för att bättre kunna matcha arbetskraftsbehov med den kompetens som finns hos nyanlända utrikes födda.

*IJ 2007:02 har i sitt betänkande gjort utförliga beräkningar för de ekonomiska konsekvenserna av ett införande av lotssystemet – vi hänvisar till dessa. Ett användande av gröna lotsar innebär ingen merkostnad, utan ligger inom ramen för den generella lotsmodellen.*

### Grön validering

Vi föreslår att resurser avsätts för Grön validering, det vill säga för att utveckla valideringsmodeller för yrken inom de gröna näringarna. Detta bör ske i samarbete mellan NYN, Arbetsförmedlingen, Länsstyrelsen och någon befintlig eller ny valideringsaktör.

*Arbetsförmedlingen och Länsstyrelsen bör kunna lösa detta inom befintlig budget. NYN har ett eget intresse i detta och kan antas delta utan krav på ersättning. Ersättning till valideringsaktör utgår i samband med utförd validering, varför det finns ett ekonomiskt incitament att delta i utvecklingen av valideringsmodeller.*

### Grönt kort

Vi föreslår att diplomeringsinstrumentet Grönt kort utvecklas för målgruppen personer med utbildning eller erfarenhet inom naturbruksområdet som förvärvats utomlands.

*Utrymme för detta (uppskattningsvis en miljon under två år) bör finnas inom SJV:s budgetram, som kan ges uppdrag i regleringsbrev. Medfinansiering bör förväntas från branschen.*

### Grön SFI

Vi föreslår att det i regioner med ett stort antal arbetsgivare i de gröna näringarna skapas en Grön SFI eller SFG, dvs. Svenska för de gröna näringarna. Detta bör göras i samarbete mellan Nutek, Arbetsförmedlingen, kommuner, företag, lokala/regionala utbildningsaktörer och ett nationellt branschnätverk, som LRF, Hushållningssällskapen eller NYN.

*NUTEK kan genom ett regeringsuppdrag ges huvudansvaret för frågan, bör kunna göras inom medverkande aktörers befintliga budget. KSL, Kommunförbundet Stockholms Län är, som nämns i utredningen, projektägare av SFI och de har SFI- och SFX- (nya sorter av SFI) grupper som arbetar med detta. Ute i landet har en kommun (för dem med uppehållstillstånd) och Migrationsverket (för dem utan uppehållstillstånd) ansvaret för olika former av SFI och utveckling av nya modeller såsom den föreslagna SFG. Eftersom modellen redan finns ska den göras "grön" av den kommun som blir projektägare ev tillsammans med Nutek eller Jordbruksdepartementet. Utvecklingen brukar lösas efter hand och man har därför inte uppskattat någon extra utvecklingskostnad. Det viktiga är att det finns en kritisk massa av elever och så får den nya modellen växa fram. Utvecklingskostnaden kan därför sättas till noll.*

## Export med mångfald som resurs

Vi föreslår en målmedveten satsning på export med mångfald som resurs, där individer med utomnordiskt ursprung får utbildning inom export och försäljning samt i att representera sin kommun och dess exportföretag.

*Ett statligt stöd till tio pilot-kommuner som genomför denna satsning. Beräknad kostnad 5 miljoner per år under tre år.*

## Turism med mångfald som resurs

Vi föreslår en målmedveten satsning på turism med mångfald som resurs, där invandrades kompetens om andra länder och kulturer används i en marknadsföringsoffensiv av Sverige som turistland, med särskilt fokus på den svenska landsbygden, och där utrikes födda svenskar utbildas till att bli "officiella representanter för Sverige och x kommun."

*Ett statligt stöd till tio pilot-kommuner som genomför denna satsning. Beräknad kostnad 5 miljoner per år under tre år.*

## Generella åtgärder för en levande landsbygd

Vi citerar några viktiga förslag som lämnas i Landsbygdskommitténs slutbetänkande *Se landsbygden* (SOU 2006:101).

*Landsbygdskommittén har avstått från att göra någon kostnadsberäkning.*

## Åtgärder för att främja utrikes föddas etablering på landsbygden

För att undanröja specifika hinder för utrikes födda att etablera sig på landsbygden föreslår vi följande åtgärder:

- Erbjud körkortsutbildning på andra språk än svenska.  
*Ett statligt stöd för översättning och tryckning av teorilitteratur för körkortsutbildning till de stora invandrarspråken på en miljon per år i två år.*
- Informera om räntefria lån och mikrofinansiering.  
*Uppdrag i regleringsbrev till lämplig myndighet. Inom befintlig ram.*
- Informera om svensk landsbygd och allemansrätten.  
*Uppdrag i regleringsbrev till SJV. Inom befintlig ram. Samarbete med föreningsliv/näringsliv.*
- Utveckla arbetspraktik/lärlingssystem för snabb kontakt med landsbygdens arbetsliv för personer med lämplig utbildning/ erfarenhet från ursprungslandet.  
*Lämplig myndighet bör ges medel, uppskattningsvis 1 miljon per år, för att betala praktikplatser.*
- Utveckla gröna lotsar för snabb arbetsmarknads- och föreningslivsintroduktion.  
*Se ovan: Grön lots.*
- Aktiv rekrytering i andra länder av för svensk landsbygd strategiskt betydelsefulla entreprenörer och arbetstagare.  
*Mycket svårt att göra en kostnadsberäkning. Kostnaderna varierar stort beroende på vilken modell som väljs för rekryteringen. Rekryteringsaktör är kommun, region eller privat arbetsgivare.*

### **Skapande av en Verktyslåda för presumtiva mångfaldskommuner**

Vi föreslår regeringen att ta initiativ till utarbetandet av en svensk motsvarighet till Kanadas "Tool Box", en Verktyslåda för presumtiva mångfaldskommuner.

*Konsultuppdrag: En miljon. Verktyslådan "ägs" lämpligen av Migrationsverket.*

### **Skärpt uppdrag till Migrationsverket**

Vi föreslår i likhet med Valideringsdelegationen att Migrationsverket får ett tydligt uppdrag att ansvara för att frågan om personers utbildning och yrkeserfarenhet ställs till alla som flyttar till Sverige, och att erbjudande ges om stöd med att begära värdering av utländsk utbildning och yrkeserfarenhet.

*Valideringsdelegationen har ej beräknat någon kostnad för detta.*

### **Integrationslag**

Vi föreslår att regeringen utarbetar och till riksdagen överlämnar ett förslag till integrationslag.

*Lämpligast att tillsätta en utredning. Beräknad kostnad 3 miljoner för en enmansutredning.*

### **Satsning på småskaligt landsbygdsföretagande**

Vi föreslår att resurser avsätts under en treårsperiod för en satsning på en utveckling av småskaligt landsbygdsföretagande, inom till exempel turism, service och hantverk, där särskilt fokus läggs på uppsökande verksamhet och information riktad till utrikes födda.

*Kostnad: 3 miljoner per år i tre år. Hanteras av IFS.*

### **Satsning på företagsrådgivning till utrikes födda på landsbygden**

Nutek ger under år 2008 ALMI/IFS 10 miljoner för företagsrådgivning i invandrartäta storstadsområden. Vi anser att medel bör avsättas för liknande rådgivning på landsbygden.

*Vi föreslår att regeringen avsätter 10 miljoner under år 2009 till ALMI/IFS för företagsrådgivning till utrikes födda på landsbygden.*

### **Höjt tak för mikrolån hos ALMI**

Vi föreslår att taket för mikrolån hos ALMI höjs från dagens 100 000 kronor till 30 000 euro.

*Idag administreras cirka 800 lån à 100 tkr. Vi antar att ett höjt tak leder till fler lån och större lån. Om antalet lån ökar med 50%, till 1200 lån, beräknar vi att administrationskostnaden ökar med en miljon (i detta belopp ingår också information om det höjda maxbeloppet) Om vi antar att hälften av lånen ligger kvar på dagens maxnivå, att 30% kommer att ligga på maxnivå och att 20% kommer att ligga däremellan, beräknar vi, efter kontakt med ALMI, att det inte behövs något ytterligare tillskott av medel än ovan nämnda miljon för ökad administration. Det befintliga systemet hos ALMI har likvida medel och kan byggas på med fler lån per omgående. Återbetalningsförmågan hos låntagarna är god och lånen har en löptid på högst tre år.*

## Nystartsjobb

Vi föreslår riktade informationsinsatser till arbetsgivare i den gröna sektorn och landsbygdens övriga näringsliv om möjligheten att anställa utrikesfödda inom ramen för nystartsjobb.

*Får anses ingå i Arbetsförmedlingens informationsuppdrag. Ingen ökad kostnad.*

## Gröna jobb

Vi föreslår att resurser avsätts för att göra jobbbannonserna på gronajobb.se tillgängliga på fler språk än svenska.

*Medel görs tillgängliga genom SJV. Antingen inom befintlig ram eller genom riktade medel, förslagsvis en miljon under tre år (motsvarar en halvtid). Branschen bör ställa upp med motsvarande finansiering.*

## Nationell jobb- och immigrationsportal

Vi föreslår att resurser avsätts för utvecklandet av en svensk jobb- och immigrationsportal, bland annat för att kunna fylla behovet av arbetskraftsinvandring.

*Beräknad kostnad: 2 miljoner för utvecklingen, 3 miljoner per år för drift och underhåll.*

## Rådgivningscentrum för etablering på landsbygden

Vi föreslår att ett Rådgivningscentrum för etablering på landsbygden inrättas.

*Resursbehov: 3 miljoner (2 tjänster + kontor, marknadsföring och resor).*

## Stöd för breddad rekrytering

Vi föreslår ett ekonomiskt stöd för att bredda rekryteringen till utbildningar med relevans för landsbygdens utveckling.

*Förslag: 1 miljon per år under tre år.*

## Stöd till gröna utbildningsanordnare

Vi föreslår ett ekonomiskt stöd under tre år till utbildningsanordnare för hållande av kurser och utveckling av kurskoncept som syftar till att utbilda/fortbilda utrikes födda för verksamhet inom de gröna näringarna och landsbygdens övriga näringsliv.

*Förslag: 2 miljoner per år under tre år.*

**Förslag till forskning, studier och uppdrag för ökad kunskap om integration i de gröna näringarna och landsbygdens övriga näringsliv**

Skapa en nationell gemensam forskarskola i samarbete mellan flera universitet och högskolor med forskningskompetens inom området, och inrätta ett antal gemensamma doktorandtjänster med inriktning på landsbygdens och de gröna näringarnas integrationsfrågor.

Beräknade årliga kostnader (basresurser), tkr.

|                                             |              |
|---------------------------------------------|--------------|
| Föreståndare/koordinator (50 %)             | 480          |
| Internat, kurser/konferenser och seminarier | 250          |
| Föreläsare                                  | 180          |
| Resor inkl övernattning                     | 175          |
| Utrustning                                  | 50           |
| Tekniker, datasupport                       | 40           |
| Förbrukningsmaterial, porto, tel            | 30           |
| Övriga kostnader                            | 20           |
| <b>Totalt:</b>                              | <b>1 225</b> |

Till detta kommer kostnader för doktorander à 700 tkr/år (inkl projektomkostnader, konferensdeltagande etc). Förslagsvis 6 st. (t ex 2 på SLU Alnarp, 2 Malmö Högskola och 2 Linköpings universitet (Campus Norrköping)). Det är stora fördelar med att jobba i par, med forskarstudier som kompletterar varandra.

Totalkostnad per år: 5 425 tkr (basresurser: 1 225; doktorander:  $700 \times 6 = 4\,200$ ).

År ett endast kostnad för basresurs (enl ovan): 1 225 000:-

Totalt för en 5års-satsning på en nationell forskarskola med 6 doktorander vid tre universitet/högskolor: 22 925 tkr.

Den totala beräknade kostnaden för de förslag som lämnas är cirka:

|             |             |             |
|-------------|-------------|-------------|
| 2009        | 2010        | 2011        |
| 38 miljoner | 33 miljoner | 30 miljoner |